

TISOVSKÝ MESAČNÍK

www.tisovec.com

Nech to para tlačí!

Ozubnicová železničná trať Tisovec - Pohronská Polhora vznikla v roku 1896, najmä pre potreby rozvíjajúceho sa

hutnickeho priemyslu. Keďže jej pôvodné ozubnicové zariadenie šťastne prežilo obdobie útlmu výroby železa v druhej polovici 20. storočia, mohla sa železnica stať v roku 2008 kultúrnou pamiatkou. Na

základe jedinečnej akvizície ozubnicového pamäťového rušňa zo zrušenej rumunskej ozubnicovej železnice sa táto slovenská železničná trať stala jediným miestom v Európe, na ktorom si je možné v plnosti vychutnať dávno zabudnutý zážitok jazdy ozubnicovým pamäťovým vlakom na železnici normálneho rozchodu.

Prvá jazda obnovenej parnej zubačky pre verejnosť sa uskutočnila dňa 4.10.2014. Po zimnej prestávke Vás na zubačke radi privítame na jar 2015. Prosíme, sledujte naše stránky, na ktorých sa dozviete bližšie podrobnosti. Ďakujeme za Vašu priazeň!

zdroj: www.zubacka.sk

Clementisove dni 2014

Tradične tretí septembrový víkend sa v Tisovci konali spomienkové oslavy Vladimíra Clementisa, ktorý sa tu narodil 20. septembra 1902. Súčasťou bol aj 33. ročník diaľkového turistického pochodu Clementisovou cestou z Pohorelej a Zbojskej cez sedlo Burda do Tisovca. Podujatie sa však začalo už vo štvrtok, 18. septembra uvedením divadelnej hry Smrť ministra v kinosále MsKS. V piatok hostí prijal primátor v obradnej sieni MsÚ a súčasťou

prijatia bolo aj predstavenie MISS Deaf World 2014 – Lýdie Svobodovej, ktorej primátor odovzdal finančný dar. Večer sa v evanjelickom kostole uskutočnil 13. hudobný koncert venovaný obetiam represálií 50-tych rokov. Prítomných privítal tisovský zborový farár Mgr. et Mgr. Radoslav Naď. V rámci programu vystúpili členovia Mužského spevokolu Dr. Sama Daxnera a aj umelci z partnerských miest a obcí Ludgeřovice (organista Aleš Tománek) a Putnok (Székely

Anikó – hoboj, Bukovinski Péterné – klavír). Večer ukončilo vystúpenie skupiny **La Gioia**.

V sobotu ráno o ôsmej začal samotný **turistický prechod**, ktorý bol plánovaný až do 15:00 hodiny. Po návrate položili účastníci – medzi inými Mgr. Michal Bagačka, poslanec NR SR, JUDr. Pavel Struhár, prednosta Obvodného úradu Rim. Sobota, novinár Martin Kmo, Braňo Ondruš, delegáti z Ludgeřovic i Rumunská - vence ku pamätníku Vladimíra Clementisa. Príhovor

mal Drahoslav Machala. Pri pietnom akte zahrála DH Hradovanka.

„Pre staršie ročníky vystúpil Robo Kazík, ale chcel som, aby prišli aj mladí ľudia. Aj keď neprejdú turistickú trasu, aspoň nech sa

zaujímajú o to, na koho spomíname a prečo. Hudba je dobrý spôsob, ako zaujať mladých,“ hovorí o tradícii pochodu a skutočnosti, že pozval na podujatie **populárny Peter Bič projekt**, primátor Peter Mináč. Ako dodáva, táto akcia je jeho srdcovkou a každý rok sa na ňu veľmi teší. Nakoniec, je byť na čo hrdý, veď prvý turistický pochod na Clementisovu počesť sa uskutočnil 18. septembra 1982 a tento rok sa konal už jeho 33. ročník.

Miroslava Kojnoková

**Posledne zasadalo 25. septembra 2014
v zasadacej sieni MsÚ Tisovec.**

M E S T S K É Z A S T U P I T E Ľ S T V O

Schválilo:

- A) žiadosť o poskytnutie finančného príspevku vo výške 500 € pre Bc. Lýdiu SVOBODOVÚ, za účelom reprezentácie mesta Tisovec v zahraničí

B) čerpanie poskytnutého finančného príspevku vo výške 500 € z rozpočtovej položky 633016 Reprezentačné v rozpočtovej kapitole 01.1.1 Výdavky verejnej správy

- A) odpredať pozemok vo vlastníctve mesta Tisovec a to parcelu EKN č. 7161, o výmere 1983 m², evidovanú ako trvalé trávne porasty za prebytočný z dôvodu nemožnosti využitia na verejnoprospešný účel.

B) zámer mesta Tisovec odpredať prebytočný majetok mesta Tisovec a to parcelu EKN č.7161o výmere 1983 m², evidovanú ako trvalé trávne porasty z dôvodu hodného osobitného zreteľa, t. j. ako susediacu resp. prídomovú nehnuteľnosť, v zmysle § 7 ods. 5 písm.e) Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom mesta a majetkom štátu, ktorý mesto užíva a v zmysle § 9a odst. 8 písm e). zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

- prenájom časti pozemku parc. č. 1242/4, evidovanej ako ostatné plochy o celkovej výmere 36 m² pre Ing. Jána BELICU, bytom Partizánska 54, 980 61 Tisovec za podmienky, že na predmetnej časti pozemku nevybuduje dočasný prístrešok, za celkovú sumu 20€/rok.

- návrh ceny tepla spoločnosti Služby mesta Tisovec, s.r.o. pre rok 2015 podľa prílohy č. 5 k vyhláske č. 222/2013 Z.z. priloženej k tomuto uzneseniu

- otvorenie prevádzky Disco club bar infinity22 na Námestí Dr. Vl. Clementisa č. 84 v Tisovci, ktorú bude prevádzkovať iM data s.r.o., Vladimíra Clementisa 201, Hnúšťa s nasledovnými otváracími

hodinami : streda : 16.00 – 22.00 hod., piatok : 20.00 – 04.00 hod., sobota : 20.00 – 04.00 hod., nedeľa : 16.00 – 22.00 hod

vzalo na vedomie:

Správu hlavného kontrolóra mesta z vykonanej kontroly

neschválilo:

- odkúpenie nehnuteľnosti do majetku mesta Tisovec a to pozemky parc. č. CKN 2681 evidované ako zastavané plochy a nádvoría o celkovej výmere 84 m², spolu so stavbou rodinného domu súpisné číslo 676 a pozemku parc. č. CKN 2683, evidovaného ako zastavané plochy a nádvoría o celkovej výmere 33 m² od Ivety Bialikovej, bytom V. Clementisa č. 1165/19, 050 01 Revúca. Predmetné nehnuteľnosti odpredá mestu Tisovec len za podmienky, že mesto odpredá jej sestre Monike Kochanovej rodinný dom s.č. 679, postavený na parc. č. CKN 2691. (Rodinný dom na Daxnerovej ulici, ktorý mesto kúpilo tento rok od p. Kmeťovej)
- umiestnenie zariadení používaných pri prevádzkovaní videohier na území mesta v priestoroch objektu CAFFÉ DARIJAN, ul. Jozeffyho č. 2 na obdobie od 01.01.2015 – 31.12.2015

poverilo primátora mesta vykonaním zmeny Zakladateľskej listiny spoločnosti Mestské lesy Tisovec, s.r.o., v časti „Predmet činnosti“ o nasledujúce predmety činnosti:

8.1 Opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva,
8.2 Výroba jednoduchých drevárskych výrobkov, zostavovanie stolárskych dielcov alebo súčastí z dreva do finálnych produktov a ich údržba,

8.3 Výroba jednoduchých úžitkových výrobkov z dreva

z materiálov zastupiteľstva spracovala redakcia

Vážený pán primátor!

Posielam pozdravy z Východu, z Košíc Vám a všetkým Tisovčanom. Pišem Vám už s odstupom času, pretože na vydarené naše maturitné stretnutie po 50 rokoch často myslím. Prispeli ste aj Vy k tomu, že ste nám venovali svoj čas a pripravili krásne prijatie na mestskom úrade a dozvedeli sme sa veľa nového o Tisovci. Dostali sme od Vás informačné brožúrky o Tisovci, ktoré sú prekrásne a naučné.

Tisovec je mojou srdcovou záležitosťou. Vyrástla som tam od detstva u starkej. Vraciam sa tam stále, keď je možné ako domov. Aj rodičia sú tam pochovaní.

Som bývalá stredoškolská profesorka a veru s jednou mojou obľúbenou triedou Košičanov som do Tisovca chodila na viacdnňové výlety, hlavne do Rovní, kde som trávila detstvo. Boli Tisovcom nadšení a niektorí sa tam vracajú. To isté platí aj o mojich synoch.

Pán Mináč, chcem Vám z celého srdca poďakovať za nás všetkých, že ste si našli čas a obohatili naše stretnutie maturantov SPŠH z roku 1964.

Prajem Vám mnoho elánu, optimizmu a dobré zdravie do Vašej práce, ktorú pre Tisovec robíte excelentne.

S pozdravom

Lubomíra Krišková – Emberová

Aj deti s postihom vedia byť šikovné

„Deti milujú toho, kto ich miluje; a kto nemôže milovať, veľmi málo dosiahne pri výchove“.
(Johann Wolfgang von Goethe)

„Dva malé projekty, pod názvom / Mali záhradkári a Naše ruky šikovné / sú podporované z Európskeho sociálneho fondu ako súčasť národného projektu KomPrax – Kompetencie pre prax, ktorý organizuje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.“

Vďaka týmto projektom, do ktorých sme sa radi zapojili, mohli aj naše deti v Detskom domove v Tisovci, v skupine ZŤP detí, ukázať aké sú naozaj šikovné.

V prvom projekte išlo o vybudovanie skalky spoločnými silami, ktorá krásli naše okolie Detského domova a v druhom projekte deti vytvárali rôzne výrobky z fyto hmoty, ktorými sa deti prezentovali aj v meste. Okoloidúcim sme porozdávali vytvorené diela.

Deti sa veľmi potešili z úspechov a vracali sme sa späť s úsmevom na ich tváričkách.

Realizáciou projektov sme chceli vyzdvihnúť silné

stránky našich detí s postihom, prispieť k zdokonaľovaniu v manuálnych zručnostiach pri práci, odbúrať bariéry menejcnosti, integrovať ich do spoločnosti, nadviazať nové kamarátske vzťahy nielen medzi deťmi, ale deti aj s dospelými. Hlavným cieľom bolo umožniť deťom so zdravotným postihnutím, efektívne sa zapájať do života spoločnosti, znižovať komunikačnú bariéru medzi deťmi a dospelými. Pre splnenie týchto cieľov sme pracovali ako tím, kde sa k nám pridali aj malí a veľkí dobrovoľníci. Akcie myslíme si, že dopadli veľmi dobre.

*Marta Žúdelová, Janka Rošková,
zamestnanci DeD*

Príbehy z vojny

Ninel Kudinová

Po potlačení Slovenského národného povstania a obsadení Tisovca nemeckými vojskami 21. októbra 1944 pokračoval boj proti nemeckým okupantom partizánskym spôsobom. Partizánska skupina, ktorá operovala v okolí Tisovca, pod vedením Pplk. Michala Ilarionoviča Šukajeva sa zdržiavala koncom leta v okolitých horách najmä na Vysokom vrchu. Nemci po obsadení Tisovca strážili prístupové cesty aj okolité dediny. Keď prišla zima a napadlo veľa snehu, v partizánskom tábore začalo viazať zásobovanie a bola veľká núdza o potraviny, lieky aj oblečenie. Miestni obyvatelia, žijúci na jednotlivých samotách potratených po vrchoch, mali obmedzené zdroje, ale pomáhali s čím mohli. Prítom akákoľvek pomoc zo strany miestneho obyvateľstva určená partizánom predstavovala veľké riziko. Nemecké hliadky a s tým spojené kontroly boli všade. Partizáni sa kvôli odhaleniu stále presúvali na nové miesta a len príležitostne schádzali k jednotlivým samotám pre zásoby.

Medzi partizánmi Šukajevovej skupiny bola aj mladá dievčina – partizánka, ktorú všetci volali Maša. V skutočnosti to bola učiteľka Mária Dmitrijevna Ivannikovová a v partizánskej skupine bola ako zdravotná sestra, priekumníčka, ale podľa potreby sa zúčastňovala aj bojových akcií. Manžel, Ivan Petrovič Kudin, vykonával funkciu náčelníka štábu partizánskej skupiny. Ako začala zima, pribúdali aj starosti. Všetci premýšľali, ako pomôcť mladej partizánke, ktorá čakala dieťaťko. Aby neochorela a bola v bezpečí, dohodli sa, že ju skryjú medzi obyvateľov samoty na Grúni. Šesť týždňov pred pôrodom, začiatkom októbra prišiel Ivan Kudin s partizánmi na samotu Mateja Kališku, ktorá sa nachádza na Vysokom vrchu – Grúni. Samotu a jej obyvateľov partizáni dobre poznali. Pätnásťčlenná skupina chlapcov chodila na toto miesto už od leta. Pán Kališka práve vtedy narukoval k vojsku, no neskôr sa stal spojkom s partizánskou skupinou. Pani Jana Kališková bola často sama so svojimi tromi deťmi. Po vzájomnej dohode nechali

partizáni Mašu, akoby členku rodiny, v bezpečí samoty. V rodine mala zabezpečenú stravu, teplo a relatívne pohodlie až do pôrodu. Ako členka rodiny pomáhala podľa potreby najmä s práním, v kuchyni, s deťmi a tiež pri ostatných prácach v domácnosti. Keď prišiel čas jej pôrodu, Tisovec bol už mesiac obsadený nemeckými vojskami. Tu, v horách na samotě Mateja Kališku, sa narodilo Márii Kudinovej dňa 21. novembra 1944 dieťaťko, ktorej matka dala meno Ninel. Pri jej prvom pôrode asistovala a pomáhala domáca pani Jana Kališková. Miestna pôrodná asistentka Sabína Sakáčová potom chodila na samotu niekoľkokrát kontrolovať matku aj dieťa. Po potlačení povstania a obsadení Tisovca nebol bezpečný ani pobyt na horských samotách. Kontroly a zvýšený pohyb Nemcov po okolitých vrchoch mal za následok, že po siedmych dňoch prišiel pre Máriu Kudinovú a jej dieťaťko manžel a presunuli sa do partizánskeho tábora na Vysoký vrch. Bolo to ťažké rozhodnutie, ale nechceli ohroziť rodinu, ktorá im celý čas pomáhala.

Napriek prebiehajúcej vojne, tvrdej zime s množstvom snehu, malá Ninel s matkou prežili útrapy partizánskeho boja a dožili sa oslobodenia Tisovca, ako aj ukončenia vojny. Otec malej Ninel Ivan Kudin však také šťastie nemal. V slovenských horách počas bojov v zimných mesiacoch ochorel a zomrel. Po skončení vojny sa Mária Kudinová s malou Ninel vrátila domov do Fedorovky, dedinky v Bobrovskom okrese vo Voronežskej oblasti ZSSR. Ale spomienky na vojnu a útrapy prežité v slovenských horách spôsobili, že Mária a Ninel Kudinová niekoľkokrát navštívili Tisovec. Ich prvá návšteva sa uskutočnila 8. mája 1960 pri príležitosti ukončenia II. svetovej vojny, po dlhých šiestnástich rokoch. Pri tejto príležitosti sa na Mestskom úrade v Tisovci uskutočnila malá slávnosť. Za účasti M. I. Šukajeva, ako aj ďalších hostí, sa Ninel Kudinová stala čestnou občiankou Tisovca. Pri tejto návšteve sa Mária Kudinová s dcérou Ninel stretli so spolubojovníkmi, ako aj občanmi mesta. Zavítali aj na samotu Kališkovcov, stretli sa s rodinou, ktorá im pomáhala a prezreli si miesta, ktoré poznali z bojov počas vojny. Ústredný výbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, ako aj iné organizácie, ocenili pomoc pani Jany Kališkovej partizánom. Za záslužnú činnosť a šírenie revolučných pokrokových a protifašistických tradícií jej bol udelený Čestný odznak SZPB, tiež pamätné medaily k výročiam SNP, ako aj ďalšie diplomy a ocenenia.

Dušan Hutka

Fotografia:

Stretnutie po rokoch, zľava:

Matej Kališka, Ninel Kudinová, Mária Kudinová a Jana Kališková na Vysokom vrchu – Grúni.

Oslava krásy

Pre umelcov úloha večná
oslava ženskej krásy
tá téma nekonečná.

Snažia sa jej
i veľkosti ducha pokloniť
no silu prírody
nemožno pokoriť.

Niet farieb tónov ani slov
čo celú by poňali,
každý však svoju smietku pribalí.

Moje ódy tiež sú ničím,
neschopnosť plne sa vyjadriť
ma ničí.

Teší ma chýr čo hranice prekonal,
verím ale, že Tvoja krása by Ťa zdobila
aj keby sa festival nekonal.

Tvoj úsmev porazil ľudskú zášť,
si slnkom ktoré hreje
aj keď blesky roní dážď.

Si vzorom pre ďalšie v rade
nebažíš po paráde,
príkladom, že veľké chcenie
k úspechu ženie.

Nejeden neprajník v úzase stíchol,
keď skromnosť vyhrala
nad molocha pýchou.

Mnohí mohli
no nepomohli
aj keď viac ako dať
je zo srdca úspech priať.
A toho bolo veľa
porazila si zlaté ťa.

Navždy zostane v pamäti nášho mesta,
že v 2014 stala sa miss sveta
tisovská nevesta.

Karol Hruška

Bojom šumeli lesy!

Uplynulo už 70 rokov od hrdinskej epopeje slovenského národa – Slovenského národného povstania, ktoré dopomohlo k víťazstvu II. sv. vojny. Tento veľký časový odstup je do istej miery príčinou, že naša verejnosť vie pomerne málo o partizánskych piesňach, ktoré sa zrodili v najslávnejšej revolučnej histórii našich národov. Chceme priblížiť mladej generácii niektoré skutočnosti, že aj v bojoch sa zrodili piesne a dodávali im odvahu a hrdinskosť.

Slovenská folkloristika je si vedomá toho, že partizánske piesne a tiež protifašistické predstavujú tvorbu typickú pre uzavreté obdobie za daných spoločenských podmienok. SNP v ľudovej tvorbe zahmlou množstvo partizánskych piesní. Vznikli v období príprav samotného povstania – *Po dolinách i po vzgoriam, Tichá noc, tmavá noc, krásna je...* - tieto piesne sa spievali pri odchode na cvičenie, do boja i pri večerných vatrách. V dejinách tvorby vznikali na základe udalostí a činov, kde sa vyhrotila rozumová a citová sféra po ťažkých skúškach bojov: zvíťazila vernosť, odvaha, obetavosť, rozhodnosť a oddanosť. Pre mnohých účastníkov odboja pre uchopenie zbraní proti domácim klérofašistickým zapredancom a ich

ochrancom nacistickým okupantom boli príznačné. V prvom období sa spievali tradičné ľudové piesne: *Slovenské mamičky, Vy stromečky okolo Rajčianky, Široko-daleko do Ruska chodniček, Tancuj, tancuj, vykručaj – Stojí vojak na varte, ...* V SNP bojovalo na našom území vyše 3000 sovietskych partizánov, motivovali ľudskú súdržnosť a hrdinskosť. Spievali sa aj ruské piesne, boli jazykovo príbuzné: *sovietska hymna, Široká strana maja rodnaia, Moskva maja – strana maja, Ech, put' dorozka frontovaja, poljuško-pole, Čerez reky i daliny, Smelo tavániči v nogu, Vychadila na bereg Kaťuša...*

Pochodové piesne prinášali zjednodušené predstavy o víťazstve a šťastnom živote po vojne a boli ukážkovú motivačné. Tu sú ukážky:

Po úbočiach i po horách, všade vidíš belieť stan
a pred každým s puškou v ruke hrdo stojí partizán.
Slovák, Čech, Rus, Srb i Francúz, boj ich zvolal zo
všetkých strán
v bratské šiky za slobodu s hrdým menom partizán.

Naši chlapci pri Telgárte vyprášili Nemcom gate,
ešte ich aj teraz prášia, tak im treba, čo tu strašia,

nech sa berú kade ľahšie, veď toto sú kraje naše
a čo má tu Nemec v hrsti, len ho bite – však to pustí.

Oj, horí ohník, horí, v Ľubčianke na holi,
okolo ohníka sedia partizáni.
Oj, sedia oni, sedia, na Nemcov čakajú
a Nemci sa boja, že im nosy zlomia.
Oj, nebude ti, Hitler, vina odpustená,
keď pôjdeš na sponed do Jeruzalema.
Oj, jeruzalemský kňaz ten ťa ospedáva,
len Ti bez Stalina rozhréšenie nedá.

Pri ukončení II. sv. vojny bola veľmi obľúbená
pieseň *Kaťuša*, ktorá sa u nás spievala v preklade:
Rozkvitli nám jablone i hrušky, rozkvitli nám voňavým
kvetom,
keď na strmý briežok vyšla Káťa s veselým spevom
Vyšla na breh, zaspievala pieseň o milom, čo bráni
vlast'.
Zaspievala, spomienku poslala, chlapcovi, čo
Kaťušu mal rád.
Leť, pesnička, leť na krídlach vtáka, pozdravuj
hrdinu smelého,
že Kaťuša doma verne čaká a že myslí iba na neho.
Jaroslav Pavlikovský

Mokrý víkend vo Veľkej Fatre

Z turistických chodníkov KST TO KOS Rimavská dolina

Naplánovaná trasa po časti Cesty hrdinov SNP musela byť z dôvodu obsadenosti hotela na Kráľovej studni pod Krížnou zmenená a presmerovaná. A tak sa z pôvodne trojdňovej akcie stala len dvojdňová. Jej začiatok bol na Donovaloch.

Sobota, 13. september 2014.

So skorým ranným budičkom vyrážame piati členovia nášho oddielu o 6.00 hod. z Tisovca. O 7.30 hod. sme dorazili na Donovaly. Keďže ubytovať sa dalo až v popoludňajších hodinách, za mierne upršaného počasia vyrážame

už o ôsmej na prvú trasu víkendu.: Donovaly

- vrch Zvolen - Krížna - Majerova skala - Staré hory. Trasa vedie zároveň aj časťou spomínanej Cesty hrdinov SNP. Hneď od začiatku nás kopec nešetril a na Zvolen sme šliapali poriadnym stupákom. Cestou nahor sa nám ešte viac rozpršalo a za chvíľu sme mali mokro aj v topánkach. Asi po hodine sa počasie umúdrilo, prestalo pršať a na pár minút sa sem tam vyčiasilo a naskytli sa nám nádherné výhľady. Keď sme sa konečne dostali na vrch Zvolen (1403m.n.m.) dostihli nás bežci, účastníci prekážkového behu, veľkej medzinárodnej akcie Donovaly - Spartan BEAST, 2014 ktorá tu práve prebiehala. Po pár metroch ich trasa odbočila z turistickej a tak sme mohli pokračovať bez uhybnia sa za bežiacim vypracovaným, ale mokrým a upačteným telám. Pred nami boli veľké výškové rozdiely, ktoré sme však hravo zvládli. Cestou sa nám pošťastilo na niekoľkých miestach pozorovať a obdivovať jedinečnú rastlinku. Cyklámen fatranský je endemitom Veľkej Fatry a nerastie teda nikde inde, len v týchto horách. Konečne sme v popoludňajších hodinách dorazili na Krížnu - najvyšší bod tejto túry 1574 m.n.m. Bohužiaľ, pre nízku oblačnosť a hmlu bola viditeľnosť veľmi nízka. Ďalej sme pokračovali už po modrej značke a stálým klesaním cez Majerovu skalu, kde už bol pekný výhľad na okolité vrchy. Zostup z Majerovej skaly do cieľa dnešnej náročnej turistiky, do Starých Hôr, nám zneprijemnila zmena počasia. Po celkom peknom

vyčasiení ráno a potom bez jedinej kvapky po celý deň, to asi počasie chcelo dohnať a spustilo na nás riadnu sprchu v podobe neutichajúceho dažďa. Takže tak, ako sme ráno začínali, za dažďa, tak náš deň aj končil. Poriadne premočení sme asi po hodine úmorného zostupu strmým, mokrým a blatnivým terénom a za ustavičného dažďa, dorazili o 17.45 hod. do obce Staré hory. Na Donovaly sme sa odviezli autobusom. Ešte šťastie, že sme spoj stihli s polhodinovou rezervou. V hoteli Šafran, kde sme mali zajednané ubytovanie na jednu noc, nás už čakajú ďalší traja naši členovia, ktorí z dôvodu pracovných povinností nemohli absolvovať dnešnú trasu a dorazili na Donovaly až pred večerom. Zmoknutí a unavení sme sa osprchovali, prehodnotili dnešnú 26 kilometrovú trasu a uložili sa na spánok.

Nedeľa, 14. september 2014.

Celú noc pršalo. A práš aj ráno. Až sa zdá, že sa nikam nepôjde. Miro však optimisticky zhodnotil, že pršať prestane. O desiatej odchádzame všetci ôsmi z hotela a z Donoval sa presúvame do lokality pri horách Teplé. Tu prestáva pršať a tak podporení dobrým pocitom, že predsa len z toho niečo bude, vydávame sa po žltej turistickej značke na trasu: horáren Teplé - útulňa Limba (1215 m.n.m.) - Severné Rakytové sedlo (1415 m.n.m.) - Rakytov - Južné Rakytové sedlo - Grúň, sedlo pod Čiernym kameňom - Liptovské Revúce. Naša radosť však netrvala dlho a dažďik sa k nám opäť pripojil, akoby sa mu v našej spoločnosti páčilo. Nuž čo, vyhnať sme ho nevedeli, tak bol našim spoločníkom napokon celou cestou. Turistický chodník bol blatnivý, šmykľavý a popadané stromy na niektorých úsekoch nám to vôbec neufahčovali. Dostali sme sa na k útulni Limba, ktorá slúži turistom non stop a okrem nocľahu sa tu možno zohriať, či občerstviť. Ten čaj, čo sme si dali nám v tomto počasí naozaj dobre padol. Kým sme ho vypili, rozpršalo sa ešte viac a tak nám neostávalo nič iné, len pokračovať v daždi. Za stáleho stúpania až na severné Rakytové sedlo. Odtiaľ po zelenej značke na hlavný cieľ dnešnej trasy, na vrch Rakytov (1567m.n.m.). Bohužiaľ sa história zo soboty zopakovala a tak namiesto nádherných výhľadov, ktorými je tento nádherný veľkofatranský vrchol známy, sme mohli pozorovať len hmlu a neustupčivé padanie dažďových kvapiek. Keďže nič nevidíme, zbytočne sa nezdržujeme a pokračujeme cez južné Rakytové sedlo (1295m.n.m.) až na sedlo pod Čiernym kameňom (1266m.n.m.). Tu sme sa občerstvili poslednými zásobami z domovov a červenou značkou zišli o 17.00 hod. do cieľa našej dnešnej 18 kilometrovej trasy, do Liptovských Revúc. Tu sa naša dvojdňová akcia skončila a nás čakala už len cesta domov, do Tisovca.

Turistika je pekná, keď je ideálne počasie. Ale nie je to len o peknom počasí. Človek si hlavne pri podobných náročných situáciách a výkonoch buduje svoju výdrž a pevnú vôľu a viac uvedomuje svoju podstatu a možno ešte viac si váži všetko pozitívne čo život prináša. Neľutujem, že som mal možnosť zažiť aj tento druh počasia a turistiky.

A to, že príroda a turistika je nádherná za každého počasia je naozaj pravda.
Dominiik Cavar, člen KST TO KOS Rimavská dolina
foto: Dušan Kojnok

KOS- áci opäť v Tatrách

Z turistických chodníkov TO KOS Rimavská dolina

Symbolom Slovenska sú aj Vysoké Tatry. Horstvo, kam by mal aspoň raz za život zavítať každý slovenský turista. Prví turisti začali do Vysokých Tatier prichádzať pred 200 rokmi. My, z turistického oddielu KOS Rimavská dolina sme sem nasmerovali jednu z našich akcií opäť aj tento rok.

Po budičku v skorých ranných hodinách, nasadáme o šiestej ráno do autobusu. **6.september** nevyzerá na krásny slnečný deň, ale i napriek tomu vyrážame z Tisovca v počte 27 turistov.

Trasa A s 13 členmi oddielu smeruje dolinou Kežmarskej Bielej vody. Druhá, 14-členná skupina, začína odkraľovať kratšiu trasu B v Tatranskej Lesnej. Pokračujú cez vodopády Studeného potoka, mňajú Rainerovu chatu a prichádzajú spať do Tatranskej Lomnice rôznymi chodníkmi a trasami, pričom zanechali za sebou stúpanie 510m, klesanie 585m a dĺžku trás od 13 do 23 km.

Trasa A, dlhá 26 km, pokračuje dolinou Kežmarskej Bielej vody po žltej značke ku Šalvióvemu prameňu, odtiaľ vľavo po trase označenej žltými turistickými značkami. O hodinu a pol prichádza lesnou cestou k Chate pri Zelenom plese, ľudovo nazývanej Brnčalka, čo jej zostalo po predchádzajúcom pomenovaní Brnčalova chaty. Prvou známou turistkou dovtedy nepoznaných Tatier bola pani kežmarského hradu Beata Laská, údajne nemanželská dcéra poľského kráľa Žigmunda Starého. Jej cesta viedla práve k Zelenému plesu. Po krátkom oddychu

pri chate spríjemnenom fantastickým výhľadom na Zelené pleso, v ktorého hladine sa zrkadlí skalný útvar typický pre toto miesto - Jastrabia veža a po osviežujúcich dúškoch rannej kávy smerujeme na Veľkú Svišťovku. Počasie v Tatrách je nevyspytateľné. Slnko aj dnes striedajú drobné kvapky dažďa. Z vrcholu Veľkej Svišťovky sa vydávame k Skalnatému plesu. V tomto náročnom teréne sme mali jedinečnú možnosť stretnúť aj jedno z najodolnejších a najviac chránených zvierat - Kamzíka tatranského. Prechádzame okolo observatória Skalnaté pleso a okolo budov stanice lanoviek, fotografujeme práve prichádzajúcu lanovku z Lomnického štítu, ktorá bola zaujímavosťou v roku 1941, v kedy nemala konkurenciu ani v Alpách. Prichádzame k brehu plesa. Tu sa stretávame s niektorými turistami z trasy B. V túre pokračujeme po červenej značke popri Skalnatých chate, k Zamkovského chate. Táto horská chata sa nachádza v dolnej časti Malej Studenej doliny v nadmorskej výške 1475 m. Odtiaľ pokračujeme k historicky najstaršej chate vo Vysokých Tatrách, Rainerovej útulni. Bola postavená v roku 1863. Niekoľko rokov nato zanikla a znovu bola obnovená v roku 1998. Leží vo Veľkej studenej doline vo výške 1295 m n. m.. V chate sme mali možnosť vidieť malú expozíciu histórie horských nosičov. Od Rainerovej útulne pokračujeme plni zážitkov okolo vodopádov Studeného potoka do Tatranskej Lomnice, kde sa kroky nás všetkých opäť stretli. Vysoké Tatry sú jedinečné v každom ročnom období. Zážitky a pocit z vysokohorskej túry nám nikto nedaruje, ale ani nezoberie.

Andrea Blahová, členka KST TO KOS Rimavská dolina

Olympiáda detí mesta Tisovec

Podujatie sa uskutočnilo 15.9.2014 v športovom areáli Rudolfa Valenta. Na športové zápolenie prišlo okolo 60 mladých športovcov. Organizačne bolo zabezpečené 25 dobrovoľníkmi – učiteľmi, pracovníkmi odd. kultúry a športu, členovia komisii pri MsZ, členovia tisovských športových klubov a 16 žiakov 9-teho ročníka ZŠ – za čo všetkým patrí veľké poďakovanie. Podujatiu predchádzali organizačné a prípravné práce. Pred podujatím bol celý areál vyčistený, pokosený aktivačnými pracovníkmi.

Očakávanému podujatiu prišlo počasie. Slniečko vypálilo diery v oblakoch už v čase jeho začiatku. Po troch dňoch súvislého dažďa tak voľný deň mohli príjemne a na čerstvom vzduchu stráviť naozaj všetci – či už športovci, ale aj ich rodičia a iní „povzbudzovači“.

Mali účastníci sa zapisovali do súťaží podľa veku. Pre všetky kategórie boli pripravené mnohé súťaže, kde si mohli vyskúšať svoju silu, rýchlosť, vytrvalosť aj presnú mušku:

- beh na 50 m
- futbalová 11-ka
- hod loptou do basketbalového koša
- skok do diaľky
- skok vo vreci

- prekážkový beh
- súťaž zmiešaných dvojíc
- preťahovanie lanom.

Množstvo súťaží a kategórií bolo zárukou, že takmer každý športovec získal nejakú cenu.

Tie zabezpečili: primátor mesta Ing. Peter Mináč, p. Karol Hruška a oddelenie kultúry a športu. Pitný režim pre deti zabezpečil p. Mário Keleti. Najlepším športovcom olympiády sa stal prvák Patrik Petróczy. Jemu i všetkým oceneným športovcom blahoželáme a v duchu hesla: Nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa, sa tešíme na 2. ročník Olympiády detí mesta Tisovec.

Miroslava Kojnoková

Diana z EGT postúpila z Estónska do Fínska

Ako som sa dostala do Fínska? Zhrniem môj príbeh v skratke. V apríli sme sa ako študentská spoločnosť Challenge T zúčastnili veľtrhu študentských spoločností, kde sme získali 3 ocenenia; 1.miesto – najlepšia marketingová prezentácia, 2. miesto – najlepší manažérsky tím a boli sme vyhlásení za TOP študentskú spoločnosť na Slovensku pre rok 2013/2014 a postúpili sme na veľtrh do Tallinnu v Estónsku.

Koncom júla som sa teda s mojim tímom zúčastnila Európskeho pohára – TOP študentská spoločnosť roka. Bola to pre nás úžasná skúsenosť. Veľtrh prebiehal len tri dni, ale odniesli sme si odtiaľ veľa. Spoznali sme ľudí z rôznych kútov Európy, zistili sme v čom sme dobrí, ale aj na čom treba ešte

popracovať. Bohužiaľ, konkurencia bola veľká, a tak sme ako tím nezískali žiadne ocenenie.

Veľtrh mal tri časti: prezentácia na javisku, prezentácia v stánku a panel interview. Do kategórie „panel interview“

bol za krajinu nominovaný jeden súťažiaci. Ja som sa tejto kategórie zúčastnila a postúpila som na konferenciu do Fínska. O čom to vlastne bolo? Porota nám kladla otázky ako by sme, ako úspešní lídri, riešili rôzne situácie. Vybrali 15 najlepších lídrov a ja som bola jedným z nich, čo ma neskutočne potešilo, keďže takú cenu sme tu ešte nemali.

V septembri som sa zúčastnila konferencie vo Fínsku. V Helsinkách som strávila päť dní, no čo mi týchto päť dní dalo sa nedá ani opísať. Hneď prvý večer sme mali spoločné aktivity, aby sme sa lepšie spoznali. Veľmi ma prekvapilo, akí boli títo ľudia priateľskí, zhovorčiví a milí. Išla som tam úplne sama, nikoho som nepoznala. Vďaka nim všetkým, som nemala pocit, že ich nepoznám, lebo boli tak veľmi super ☺. Každý deň sme mali prezentácie s úspešnými podnikateľmi z Fínska. Vysvetlili nám, ako začali, ako sa ich podnik rozvíjal, čomu odolávali, v čom boli dobrí. Motivovali nás a inšpirovali nás. To, že boli úspešní, neznamená, že všetci boli starší skúsení páni alebo staršie skúsené dámy. Podnikateľ, ktorý organizoval celé toto stretnutie mal 19 rokov. Mikko vlastní viaceré spoločnosti a nielen vo Fínsku. Práve toto ma motivovalo asi najviac, že veľa z nich boli mladí úspešní ľudia, ktorí začínali z ničoho a dosiahli veľa. Som veľmi rada, že som mala túto príležitosť zúčastniť sa konferencie, pretože takých ľudí, ako som stretla tam, v bežnom živote veľmi

nestretnem a teším sa na ďalšiu konferenciu s nimi. A musím uznať, že Helsinky sú

naozaj krásne.

Na záver by som chcela poďakovať pánovi Čajkovi, vďaka ktorému som navštívila dva severné štáty počas tohto leta. Pán Čajko bol skvelým učiteľom, naučil nás a ukázal nám ako to funguje vo svete podnikania. Aplikovaná ekonómia je praktický predmet, pri ktorom som zistila, čo v živote chcem určite robiť popri zamestnaní – podnikateľ. “

Diana Lapajová, 5A, EGT

Predáme v peknom prírodnom prostredí neďaleko Brezna, v mestečku Tisovec, údolí Slávča, 30 ročný 1-posch.murovaný dom - chalupu s 3 izbami, kúpeľňou, kuchyňou /cca 130 m²/, garážou, terasou, pivničkou vo svahu, drevárničkou, vonkajším i vnútorným krbom /zastavaná plocha 411 m²/, záhradou /626 m²/, Kúrenie na plyn i pevné palivo, elektrina, voda i vybudovaná studňa. Dá sa obývať celoročne. Slušní susedia. Možnosť turistiky, lyžovania, wellness na Prednej hore, salaše.

Cena 29.000€.

Kontakt: 0944 270310, 0903 449398

Predám 2-izbový slnečný byt na 2. poschodí, bez loggie, s plastovými oknami, neprerobený, v Tisovci na Daxnerovej ulici 958 v zateplenom, panelovom, bytovom dome. K bytu patrí pivnica. Obchod a zastávka autobusu hneď vedľa bytovky. Cena dohodou. Kontakt: 0907634346

Predám 3-izbový byt na Francisciho ul. 806 s balkónom, čiastočne prerobený (zateplený, murované jadro, plastové okná, dlažba, kuchynská linka). Cena 14.500€.

Kontakt: 0902 375 684

Predám univerzálnu mrežu do auta, ktorá zabráni prechodu psika z kufra na zadné sedadlá. Dá sa upevniť na zadné i na predné sedadlá. Bola použitá len raz (psík nám uhynul). Cena za novú bola 59€, teraz 40€. Predám ďalej záhradnú lavičku za 13€, plechový sud 200L na vodu za 10€.

Kontakt: 0904 616 849

Predám 1-izbový byt v Tisovci. 1. poschodie, prerobený - murovaná kúpeľňa, nová kuchynská linka, nové rozvody elektriny a vody. Veľmi pekný, slnečný. Dobra lokalita. Zateplený panelák.

V prípade záujmu so zariadením. Cena: 9.200€ plus dohoda

Kontakt: 0918 899 691

TRADIČNÁ JESENNÁ TURISTICKÁ POZVÁNKA
Klub slovenských turistov
Turistický oddiel KOS Rimovská dolina
so sídlom v Tisovci
pozyva svojich členov, občanov mesta, ale aj širokú
turistickú verejnosť na:

**20. ročník prechodu
VALIKINOU TRASOU**
dňa 25. 10. 2014 - sobota

Akcia sa každoročne koná na počesť novej členky Valiky Husanikovej, v dňoch jej náhleho úmrtia.
Dĺžka trasy cca 22 km.
Program 20. ročníka:
8.00 hod. - 1. zrazové stanovisko účastníkov - pod železničným mostom na Muránskej ulici
8.30 hod. - Položenie kytice na hrob Valiky Husanikovej
8.45 hod. - Odchod na trasu: Veľká železničná stanica Tisovec - Slávča - pod Hájnašom - Kozák - Hrdzavé - dolina Kačkava - Tisovec
9.15 hod. - 2. zrazové stanovisko - železničné priečestie Slávča
11.30 hod. - Zastávka pod Hájnašom - prezentačný stánok Huculskej magistráty Mikasoregiónu Muránska planina- Čierny Hron
13.00 hod. - občerstvenie v Kačkave (len pre vopred prihlásených)
15.00 hod. - Odchod do Tisovca

Prihlásiť sa na akciu je možné u predsedu oddielu na telefónnom čísle 0907 366 290 do štvrtka, 16. 10. 2014.

Účastnícky poplatok:
Členovia TO KOS a darcovia 2% z odvodených daní - 0,00 €
Neregistrovaní v TO KOS - 2,00 € /občerstvenie + spomienkový darček/

Podakovanie

FK CSM Tisovec sa chce touto cestou poďakovať p. primátorovi mesta Tisovec p. Ing. Petrovi Mináčovi za doterajšiu ochotu napomáhať pri zachovaní a rozvíjaní futbalu v Tisovci.

Žiaden amatérsky futbalový klub sa v momentálnej spoločenskej situácii nezaobíde bez podpory zo strany miestnej samosprávy. Preto sme naozaj radi, že priamo p. primátor mesta Tisovec mal úprimný záujem o napredovanie a podporu tisovského futbalu. Neraz popri inej pomoci venoval aj vlastné finančné prostriedky na nákup športových potrieb (dresy, lopty a pod.) či už pre mládež alebo dospelých. Ako hlavný predstaviteľ mesta Tisovec tiež napomáhal pri zabezpečovaní kultúrno-spoločenských akcií súvisiacich s futbalom. Na sklonku augusta zakúpil z vlastnej vôle nášmu klubu kameru na nahrávanie majstrovských futbalových zápasov.

Marian Oravec - prezident FK CSM Tisovec

Slovenská speleologická spoločnosť Tisovec
Vás pozýva na

COUNTRY BÁL

so skupinou **Blue trend**

v sobotu 11. októbra 2014 v spoločenskej
sále MsKS Tisovec o 19.00 hod.

Vstup voľný

Zároveň Vás pozývame aj na prednášky
a premietanie filmov s jaskyniarskou
tematikou so zameraním na potápanie
v spoločenskej sále MsKS Tisovec od 15.00

Tisovské lyžovanie

Neostali len spomienky na športové soboty a nedele na Bánove a v Rejkove. Zjazdové športové lyžovanie je už v Tisovci dlhšie na ústupe. Značné finančné náklady na tento šport odrážajú rodičov. Pritom je to šport, v ktorom sa nesmie urobiť chyba. Núti lyžiara na maximálne sústredenie a deti dostávajú a

rozvíjajú motorické, koordinačné schopnosti. Za chybu sa platí pádom alebo vyradením z pretekov.

Nároky sú vysoké a nekompromisné. Úspech v tomto športe prichádza veľmi pomaly. Ale potom nastupuje radosť a pocit sebavedomosti, že dokážem zvládnuť i náročné svahy, zjazdovky. Ešte nám doznieva posledná generácia zjazdárov, známe mená: sestry Lopušné, Kožiak, Brndiar, Stožek. Niektorí sa venujú tomuto športu ako učelia základného lyžovania.

Minulú sezónu absolvovali náročnú jesennú i zimnú prípravu traja žiaci ZŠ v Tisovci: Aurel Genda, Denisa Hampachelová, Zoja Jurčiaková. Tréningy sa konali na svahoch Chopok - Juh. Kde boli zvládnuté oblúky so zameraním na obrovský slalom. Zimné tréningy sa začali už v decembri 2013 a trvali takmer do konca marca 2014. Príprava na nastávajúcu lyžiarsku sezónu už začala na pohyblivých pieskoch, ktoré zatiaľ nahrádzajú sneh. Schopnosť vedieť lyžovať, to je investícia do rozvoja osobnosti detí, treba zväžiť, či sa to oplatí. Tí, čo sa to naučili, neľutujú. Šport dokáže deti a mládež motivovať a učiť sa tvrdou prácou, tréningom, dosiahnuť úspech a táto doba to vyžaduje.

V.P.